

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย” มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการศึกษาค้นคว้าแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) กล่าวคือ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สำหรับการเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของประชาชนและใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในลักษณะของการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) สำหรับการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์วิธีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยในภาพรวมและแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณก่อนเพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพกว้างของชุดตัวแปรที่ส่งผลต่อกันแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) (วิชิต อุ๋อัน และ อำนวย วังจีน, 2550, หน้า 67) จากนั้นจึงใช้การวิจัยเชิงคุณภาพสำหรับเจาะลึกในประเด็นที่น่าสนใจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและมีน้ำหนักในการนำข้อมูลไปสู่การวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น แล้วจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) สรุปผลอภิปรายผล และเสนอแนะข้อมูลต่อไป

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

3.2.1.1 ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random) ใช้วิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) และการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group) ประกอบด้วย ตัวแทนนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทางการเมือง ตัวแทนสื่อมวลชน/ผู้สื่อข่าว ตัวแทนผู้บริหาร ข้าราชการและประชาชนในพื้นที่ศึกษา

3.2.1.2 ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่

ประชาชนทั่วไปจาก 76 จังหวัด โดยพิจารณาเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดที่มีกิจกรรมของสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองมากที่สุดในแต่ละภาค ภูมิภาคละ 1 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 5 จังหวัด ดังนี้

- 1) ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก
- 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา
- 3) ภาคกลางตอนบนและตะวันตก ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์
- 4) ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 5) กรุงเทพมหานคร

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2.2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive random) ใช้วิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) รวมทั้งสิ้น 25 คน ดังนี้

- 1) จังหวัดกรุงเทพมหานคร 5 คน
- 2) จังหวัดพิษณุโลก 5 คน
- 3) จังหวัดนครสวรรค์ 5 คน
- 4) จังหวัดสุราษฎร์ธานี 5 คน
- 5) จังหวัดนครราชสีมา รวม 5 คน

3.2.2.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นประชาชนทั่วไปจาก 76 จังหวัด โดยพิจารณาเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดที่มีกิจกรรมของสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองมากที่สุดในแต่ละภาค ภูมิภาคละ 1 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 5 จังหวัด โดยคำนวณจากสูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงด้วยวิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ เปิดตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 398 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด จำนวนจังหวัดละ 80 ชุด ดังนี้

1. ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา
3. ภาคกลางตอนบนและตะวันตก ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์
4. ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
5. กรุงเทพมหานคร

3.3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้วแยกวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ด้าน ทั้งการศึกษาเชิงปริมาณและการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วเป็นเครื่องมือในการวิจัย เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลแล้วจึงนำมาเรียบเรียง กระทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) สรุปผล อภิปรายผลและเสนอแนะข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัยต่อไป

3.4 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้มี 2 ส่วน คือ 1) เครื่องมือแบบสอบถามสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ และ 2) เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 เครื่องมือแบบสอบถามเชิงปริมาณ

เครื่องมือแบบสอบถามเชิงปริมาณสำหรับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างประชาชนและกลุ่มตัวอย่างสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจำแนกข้อมูลออกเป็น 5 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 ฐานะทางเศรษฐกิจ
- 1.5 ฐานะทางสังคม

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมือง ได้แก่

- 2.1 การสื่อสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง จำนวน 16 ข้อ
- 2.2 การสื่อสารเกี่ยวกับข่าวสารทางการเมือง จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้แก่

- 3.1 การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 4 ข้อ
- 3.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง จำนวน 4 ข้อ
- 3.3 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ จำนวน 4 ข้อ
- 3.4 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง จำนวน 4 ข้อ
- 3.5 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสนทนากับประชาชนเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยและเมื่อได้รับข้อมูลเพียงพอในระดับการเขียนข้อคำถามแล้ว จึงนำมาออกแบบเพื่อสร้างเครื่องมือแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูล และเมื่อร่างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อรับฟังข้อแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.3 ขั้นตอนการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity) หลังจากที่ได้ดำเนินการต่อจากการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้มีการปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภ รัฐฉัตรานนท์
(ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์)
2. ดร. ถวิวัติ บุรีกุล
(ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์)
3. รองศาสตราจารย์ นริวรรณ จินตกานนท์
(ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์)
4. รองศาสตราจารย์ ทวีศักดิ์ สุทกาทิน
(ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์)
5. ว่าที่ ร้อยเอก ดร. นิเวศ ธรรมชัยชูศักดิ์
(ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ)

เพื่อดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งผลการประเมินค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม จากนั้นปรับแก้ไขข้อคำถามตามที่คณะผู้เชี่ยวชาญแนะนำ จากนั้นรายงานผลให้คณะกรรมการที่ปรึกษาทราบ จากนั้นรายงานผลให้ที่ปรึกษาทราบ

1.4 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre – Test) กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในเขตจังหวัดราชบุรีซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันและนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach' Alpha Coefficient) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550, หน้า 34 - 36) จากนั้นจึงดำเนินการรายงานผลที่ได้ต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4.2 เครื่องมือแบบสอบถามเชิงคุณภาพ

หลังจากทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติวิจัยเรียบร้อยแล้ว จะพิจารณาประเด็นที่น่าสนใจในตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่มีปฏิสัมพันธ์กัน และส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In – Depth Interview)

ผู้วิจัยกำหนดประเด็นหลักของคำถามในการทำวิจัยจำนวน 4 คำถามหลัก ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ในแบบที่

นำไปสู่แนวทางการจัดทำคู่มือการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ควรเป็นอย่างไร

2. ปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กันอย่างไร และการจัดทำคู่มือเพื่อการพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้สอดคล้องกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนได้อย่างไรเกิดประสิทธิผลนั้นควรมีเนื้อหาอย่างไร

3. ปัจจัยเชิงด้านการสื่อสารทางการเมืองส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ อย่างไร

4. วิธีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยในภาพรวมควรเป็นอย่างไร เพื่อนำไปสู่การเป็นฐานข้อมูลทางวิชาการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

3.5 การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับประชากรวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนทั่วไป จาก

76 จังหวัด โดยพิจารณาเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดที่มีกิจกรรมของสมาชิกสหพัฒนาการเมืองมากที่สุดในแต่ละภาค ภูมิภาคละ 1 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 5 จังหวัด โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลร้อยละ 60 และอยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลร้อยละ 40 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 398 คน แต่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 400 ชุด แบ่งเป็นจังหวัดละ 80 ชุด ดังนี้

1. ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา
3. ภาคกลางตอนบนและตะวันตก ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์
4. ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
5. กรุงเทพมหานคร

จากนั้นผู้วิจัยและทีมงานผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-Depth Interview) ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพนี้กำหนดไว้ 2 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนก่อนสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์ รวมทั้งหัวข้อการทำวิจัยโดยย่อ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเข้าใจได้ตรงประเด็น

2. ขั้นสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจัดเตรียมประเด็นคำถามต่างๆแบบมีโครงสร้างไว้พร้อมแล้วเพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์ปัญหาให้แก่ผู้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียง และนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ต่อไป

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากตัวแปรที่กำหนดและข้อมูลที่รวบรวมได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

3.5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.5.1.1 สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson Product Moment) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภูมิหลังกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

3.5.1.2 สถิติอ้างอิง (Inference Statistic) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

3.5.1.3 สถิติพื้นฐาน (Basic Statistic) เพื่ออธิบายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง โดยหาความถี่ (Frequency) การกระจายอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.5.2.1 เรียบเรียงข้อมูลจากเครื่องบันทึกเสียงและจากการจดบันทึกออกมาเป็นข้อความแล้วจำแนกออกเป็นประเด็นต่างๆ

3.5.2.2 ตรวจสอบข้อมูล โดยใช้วิธีแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อให้ข้อมูล

วิจัยมีความน่าเชื่อถือและสมบูรณ์เพียงพอ ซึ่งประกอบด้วย การตรวจสอบด้านข้อมูล การตรวจสอบด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการทบทวนข้อมูล ดังนี้

- การตรวจสอบด้านข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกัน โดยใช้คำถามชุดเดียวกัน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบข้อมูลและตรวจสอบข้อมูล

- การตรวจสอบด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

- การทบทวนข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์มากที่สุด

การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากเจ้าของผู้ซึ่งให้ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยยืนยันความเชื่อถือได้ (Reliability) ของข้อมูล ด้วยการให้บุคคลที่อยู่ในปรากฏการณ์ที่ศึกษาตรวจสอบและรับรองความถูกต้องซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดให้เจ้าของข้อมูลได้อ่านและตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมทั้งทักท้วงแก้ไข ให้ข้อคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม และยอมรับข้อมูลที่น่าเสนอนั้น ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวจะใช้ทั้งส่วนที่เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ผู้วิจัยได้เรียบเรียง วิเคราะห์และตีความแล้ว

3.5.2.3 สรุปลักษณะการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) อภิปรายผลข้อมูลตามทฤษฎีและปรากฏการณ์ เพื่อสร้างข้อสรุปรวบยอดและข้อเสนอแนะต่อไป

การแปลผลข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดชนิดของตัวแปรและเกณฑ์การแปลผลข้อมูล โดยผู้วิจัยกำหนดให้เป็นตัวแปรชนิดอัตราส่วน (Ratio Scale) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามเกณฑ์การวัด Likert Scale ของ R. Likert (1932, pp. 1-55) โดยกำหนดค่าคะแนนการตอบคำถามระดับการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ประเมินว่าสอดคล้องกับระดับเห็นของตนเองมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ประเมินว่าสอดคล้องกับระดับความเห็นของตนเองมาก

ระดับ 3 หมายถึง ประเมินว่าสอดคล้องกับระดับความเห็นของตนเองปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ประเมินว่าสอดคล้องกับระดับความเห็นของตนเองน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ประเมินว่าสอดคล้องกับระดับความรู้ความเห็นของตนเองน้อยที่สุด

เมื่อทำการตรวจให้คะแนนแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาหาเฉลี่ย (\bar{x}) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{(n_1 \times m_1) + (n_2 \times m_2) + \dots + (n_n \times m_n)}{n}$$

โดยที่ \bar{x} คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 n_i คือ ค่าความถี่ในแต่ละช่วงชั้น
 $m_1 \dots 5$ คือ ค่าคะแนนประจำช่วงชั้น
 n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3.6.3 ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนน และแปลความหมายของระดับความรู้ความเข้าใจ โดยผู้วิจัยกำหนดช่วงคะแนน และความหมายไว้ 5 ช่วง โดยใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าพิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวนำมาสู่การกำหนดความหมายของระดับความรู้ความเข้าใจดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าคะแนนการตอบคำถามระดับความรู้ความเข้าใจ

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีระดับความเห็นมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีระดับเห็นมาก
2.61 – 3.40	มีระดับความเห็นปานกลาง
1.81 – 2.60	มีระดับความเห็นน้อย
1.00 – 1.80	มีระดับความเห็นน้อยที่สุด